

HYVINVOINTI- JA ELINVOIMALAUTAKUNTA

1000e	TP 2024	MTA 2025	Toteuma 31.8.2025	Toteuma %
Toimintatulot (ulk)	414	1 378	1 026	74,4 %
Toimintamenot (ulk)	-3 161	-10 504	-6 930	66,0 %
Toimintakate (netto)	-2 747	-9 126	-5 904	64,7 %
Toimintatulot* (ulk ja sis)	414	1 378	1 026	74,5 %
Toimintamenot* (ulk ja sis)	-5 995	-14 022	-9 264	66,1 %
Toimintakate (netto ulk ja sis)	-5 581	-12 644	-8 237	65,1 %
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-145	-19	-15	76,2 %

Merkittävimmät talouden poikkeamat

Elokuun lopussa hyvinvointi- ja elinvoimalautakunnan palvelusuunnitelman ulkoisten menojen toteumaprosentti on 66,0 % ja toimintakateen toteumaprosentti 64,7 %. Hyvinvointi- ja elinvoimapaalveluiden taloudessa ei tapahtunut merkittäviä talouden poikkeamia, lukuun ottamatta työllisyyden hoitoon liittyvien kuntarahoitusosuuksien ennakoitua suurempi maksuvelvoite. Palvelusuunnitelman määrärahamuutosten valmistelu työllisyys- ja kotoutumispalveluiden osalta on käynnissä yhteistyössä taloushallinnon kanssa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnot

Työttömyyden lisääntyminen lisää merkittävästi taloudellista riskiä lakisääteisten kuntaosuusmaksujen kasvaessa. Kuuluminen Tampereen seudun työllisyysalueeseen tarjoaa yhteistyömahdollisuuksia, verkostoja ja resurssien jakamista, mutta samalla on edistettävä Lempäälän paikallisten tarpeiden huomioimista seudullisessa päätöksenteossa. Työttömyyden voimakas kasvu toimii kunnalle signaalina kohdentaa toimenpiteitä ennakoivasti, vahvistaa alueellista yhteistyötä ja kehittää uusia työllisyyttä edistäviä toimintamalleja.

Lasten ja nuorten kohtaamiseen liittyvät riskihavainnot ovat vähentyneet edelleen. Moniammatillisen yhteistyön tehostaminen, keskusta-alueen nuorisotyön kehittäminen sekä valvottavuuden ja vartioinnin lisääminen ovat vaikuttaneet myönteisesti henkilöstön ja asiakkaiden turvallisuuteen koko Lempäälä-talossa.

HYVINVOINTI, ELINVOIMA JA KEHITTÄMINEN

Hyvinvointi- ja elinvoimapalveluiden hallinto (hyvinvointi, elinvoima ja kehittäminen) vastaa palvelualueen yhteisten asioiden hoidosta ja koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta ja päätettäväksi tuotavien asioiden valmistelusta sekä yhteistoiminnasta muiden palvelualueiden ja alueellisten toimijoiden kanssa. Tehtävänä on tukea kuntastrategian toteuttamista ja elinvoiman kehittämistä edesauttamalla tehtäväalueiden tavoitteiden toteutumista sekä hallinnon ja talouden sujuvaa hoitamista. Lisäksi hallinnon alle on asemoitu koko kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatiotyö, yhteisöavustukset sekä kehittämishankkeet ja -ohjelmat. Hyvinvointi- ja elinvoimapalveluiden palvelualue tuottaa palveluja seitsemällä tehtäväalueella. Yhteisölliset asukashyvinvointia ja osallisuutta edistävät palvelut ovat: kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut. Elinvoimaa laajasti tukevat palvelut ovat: hyvinvointi, elinvoima ja kehittäminen, työllisyyden ja kotoutumisen tuen palvelut sekä maaseutupalvelut.

Teema	Talousarviota-voite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilan- napäi- vitys
Hyvin- voinnin ja tervey- den edis- täminen (Hyte)	Yhteistoimin- nan vahvista- minen hyvin- voinnin edistä- misen työn koordinaa- tiossa palvelu- alueiden, si- dosryhmien ja kuntalaisten kesken	Päivitetään hyte- työryhmän ja hyte-verkoston kokouskäytänteet Järjestetään hyte- työryhmän ja luot- tamushenkilöiden yhteiskehittämi- siltä	Hyte-työryhmän ja verkostojen ko- kouskäytänteet päivitetään hyvinvoin- nin edistämisen rakenteiden uudista- misen yhteydessä. Rakenne määritel- lään osana Lempäälän hyvinvointioh- jelmaa 2025–2029, joka viedään pää- töksentekoon kuntastrategian päivi- tyksen yhteydessä. Luottamushenkilöiden perehdytys hy- vinvoinnin ja osallisuuden edistämisen sisältöihin on käynnistetty hyvin- vointi- ja elinvoimalautakunnan ilta- koulussa 14.8.2025. Päivitettyä tietoa hyvinvoinnin edistämisen sisällöistä viedään hyvinvointi- ja elinvoimalauta- kuntaan säännöllisesti syksyn 2025 ai- kana.	Toteu- tuu

		Luodaan päätöksenteon rakenteet hyvinvointia ja terveyttä edistävien suunnitelmien ja ohjelmien käsittelylle Lempäälän kunnassa Ehkäisevän päihdetyön Pakka-toimintamalli on käytössä kunnassa	Hyvinvointia ja terveyttä edistävien suunnitelmien ja ohjelmien käsittelyn rakenteet luodaan hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenteen uudistamisen yhteydessä ja ne määritellään osana hyvinvointiohjelmaa 2025–2029. Ehkäisevän päihdetyön Pakka-toimintamallin toteutus on käynnistynyt yhteistyössä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa.	
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vakiinnuttaminen osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä ja järjestöyhteistyön rakenteita	Lempäälän kunnan osallisuusohjelman valmistuminen Toteutetaan asukasosallisuusilta kuntalaisille 2 krt/vuosi Järjestetään vapaaehtoistyön tapahtuma	Osallisuusohjelma tulee osaksi Lempäälän hyvinvointiohjelmaa 2025–2029. Hyvinvointiohjelma viedään päätöksentekoon samanaikaisesti kuntastrategian päivityksen kanssa. Maaliskuussa järjestettiin monikulttuurinen asukastapahtuma teemoilla hyvinvointi, osallisuus ja demokratia (tapahtuman pääjärjestäjänä kotoutumisen tuki). Huhtikuussa järjestettiin hyvinvointi-foorumi, jossa järjestöt ja asukkaat pääsivät vaikuttamaan tulevan hyvinvointisuunnitelman sisältöihin. Suunnitteilla syksyksi asukasilta Sääksjärvellä yhteistyössä yhdyskunnan palvelualueen kanssa.	Toteutuu

LIIKUNTAPALVELUT

Liikuntapalvelut toteuttaa liikuntalaissa kunnalle asetettuja sisällöntuotannollisia velvoitteita ja mahdollistaa eri väestöryhmien liikkumisen ja liikunnan harrastamisen elämänkulun eri vaiheissa. Liikuntapalvelut vastaa kunnan liikuntaan liittyvästä sisällöntuotannosta esimerkiksi järjestämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa sekä liikunta- ja hyvinvointineuvontaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Lisäksi liikuntapalveluissa tuetaan kansalaistoimintaa, seuratoimintaa ja kuntalaisten omatoimista liikunta-aktiivisuutta. Seurojen, yritysten ja yksityisten toimijoiden käyttöön myönnetään salivuoroja kunnan hallinnoimien tilojen käyttöön. Liikuntapalveluiden tehtävä tapahtuu eri toimialojen yhteistyönä ja kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä sekä huolehtimalla muista paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivista toimintamuodoista.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Liikuntapalveluiden palvelusuunnitelman ja vuosikellon toteuttaminen	Palvelusuunnitelma ja vuosikello on valmis ja kuvattu jaettavana dokumenttina Toimintaa toteutetaan suunnitelman ja vuosikellon mukaisesti Toteutettujen toimintojen määrä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin	Liikuntapalveluiden vuosikello on laadittu (ei julkaistu) ja palvelusuunnitelman työstämistä jatketaan syksyn 2025 aikana.	Toteutuu
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Liikunta- ja hyvinvointineuvonnan palvelupolun sekä tulosten seurannan ja vaikuttavuuden arvioinnin kehittäminen	Liikuntaneuvonnan palvelupolku sekä toiminnan vaikuttavuuden arviointimenetelmä luotu ja kuvattu	Liikuntaneuvonnan palvelupolun sekä toiminnan vaikuttavuuden arviointimenetelmän luominen on aloitettu ja sitä työstetään palvelusuunnitelmatyön yhteydessä.	Toteutuu osittain

KIRJASTOPALVELUT

Kirjastopalvelut toteuttaa kirjastolain mukaista lakisääteistä tehtävää yleisen kirjastotoiminnan järjestämisestä Lempäälän kunnassa. Pääkirjaston, Kuljun lähikirjaston, Sääksjärven lähikirjaston ja Yhteisöbussi Lempin kirjastopalvelut on tarkoitettu ja suunnattu kaikille kuntalaisille. Yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää uudistuvaa ja monipuolista kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjastopalveluissa tuotetaan kirjastolain antamia tehtäviä yhteistyössä kirjastoalan muiden toimijoiden ja yhteisöjen kanssa.

Teema	Talousarvio-tavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Yhteisölisyys ja osallisuus	Kirjastopalveluiden saatavuuden ja saatavuuden kehittäminen	Kirjaston aukiolotunnit kasvavat 25 %	Lempäälän kivijalkakirjastojen yhteenlasketut aukiolotunnit 1.1.–31.8.2025 (6 112 tuntia) ovat kasvaneet 85,32 % verrattuna vuoteen 2024 (3 298 tuntia). Prosentuaalisesti suurta nousua selittää omatoimisen asiointin käyttöönotto lähikirjastoissa marraskuussa 2024.	Toteutuu osittain
		Kirjastojen kävijämäärät kasvavat 10 %	Kuljun kirjastossa kävi 36 543 asiakasta 1.1. - 31.8.2025 eli kävijämäärä kasvoi 23,82 %. Sääksjärven kirjastossa kävi 23 890 asiakasta eli kävijämäärä kasvoi 31,3 %.	
		Yhteisöbussin kävijämäärät kasvavat 10 %	Yhteisöbussissa kävi 9 853 asiakasta (sisältäen Akaan palvelumyynnin). Kävijämäärä pysyi lähes samalla tasolla vuoteen 2024 verrattuna (vähentyi 0,4 %).	
Yhteisölisyys ja osallisuus	Kirjastosta lainattavien fyysisten ja sähköisten sisältöjen kehittäminen	Kirjastokokoelmassa pilotoidaan aineiston kellutusta	Kokoelman kelluvuuden valmistelu on aloitettu ja nimetyssä työryhmässä on perehdytty aiheesta tehtyyn tutkimukseen sekä kerätty kokemuksia jo kellovilta kirjastoilta.	Toteutuu
		Lainattavien esineiden valikoiman määrä kasvaa 20 %	Uudet lainattavat liikuntavälineet lanseerataan syyskuussa 2025.	

		E-kirjaston ja sähköisten sisältöjen oppimistilaisuudet (5 kpl) Asiakkaiden osallistaminen aineiston valintaan 2 krt/vuosi	1.5.–31.8. järjestettiin digikahvila, Lempäälän seniorit ry:n digikerho, digineuvontaa kirjastojen asiakaspalvelussa ja digitalkkaritoiminnan pilotointia. Kesällä 2025 e-kirjastoa markkinoitiin tehostetusti jaettavilla esitteillä ja infonäytöillä, lisäksi LVS:ssä julkaistiin pitkä artikkeli e-kirjastosta. Nuoret pääsevät vaikuttamaan valintaan Vaikuta-päivillä syksyllä 2025.	
--	--	--	---	--

KULTTUURIPALVELUT

Kulttuuripalvelut toteuttaa lakia kunnan kulttuuritoiminnasta. Kulttuuripalvelut edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Kulttuuripalveluiden tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä; luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle; edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa; tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen; edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa; edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa; edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Teema	Talousarviota-voite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilan- nepäi- vitys
Palvelui- den ja toi- minnan kehittä- minen	Tapahtumien ja toiminnan vaikuttavuu- den, asiakas- tyytyväisyyden ja kävijämää- rien mittaami- nen	Vuonna 2024 valmistu- van tapahtumakritee- ristön hyödyntäminen kulttuuripalveluiden järjestämien tapahtu- mien vaikuttavuuden mittaamisessa Kulttuuripalveluiden vuotuisen asiakaskys- selyn toteuttaminen. Kyselyn perusteella asiakastyytyväisyys kulttuuripalveluihin 3,5/5. Tapahtumien ja toimin- nan kävijämäärien kasvu 10 %	Tapahtumien vaikuttavuuden kri- teeristöä on testattu Lempi- musaa-tapahtuman 2025 vaikutta- vuuden mittaamiseen. Tuloksen perusteella tapahtuman kokonais- vaikuttavuus oli 4,2/5. Vuotta 2024 koskeva kulttuuripal- veluiden asiakaskysely toteutet- tiin alkuvuodesta 2025. Siinä asia- kastyytyväisyys kulttuuripalvelui- hin oli 3,2/5. Seuraava kulttuuri- palveluiden asiakaskysely, joka koskee vuotta 2025, toteutetaan tammikuussa 2026. Kävijämääriä seurataan. Kävijä- määrän muutos suhteessa vuo- teen 2024 on mahdollista mitata vasta loppuvuodesta 2025.	To- teu- tuu osit- tain

Yhteisöllisyys ja osallisuus	Kulttuuritoimintaan soveltuvien tilojen lisääminen Paikallisten toimijoiden mukaan ottaminen eri tapahtumien suunnitteluun ja toteuttamiseen	Lempäälässä avataan vähintään yksi uusi kulttuuritoimintaan soveltuva tila vuoden 2025 aikana Järjestötyön vuosikello ja tapahtumien määrä	Kulttuuritoimintaan soveltuvia tiloja suunnitellaan Halkolaan, mutta niiden toteutumisesta ei ole vielä varmuutta. Vuosikello on käytössä ja kulttuurifoorumeita pidetään suunnitelman mukaisesti 2 kpl syksyn 2025 aikana.	Toteutuu osittain
-------------------------------------	--	--	---	--

NUORISOPALVELUT

Nuorisopalvelut toteuttaa nuorisolain mukaista toimintaa kunnassa. Nuorisotyön pääkohderyhmänä ovat 13–29 -vuotiaat. Nuorisokasvatus on nuoren itseilmaisun, itsetunnon, itsen hyväksyminen tai itseksi tulemisen tukea. Nuorisopalveluiden tehtävänä on tukea nuorten suhteita toisiin nuoriin, luotettaviin aikuisiin, palvelujärjestelmään ja rakenteisiin, alueeseen ja lähiympäristöön, yhteiskuntaan sekä globaaliin maailmaan ja luontoon. Nuorisopalvelut toteuttaa tehtävänsä yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Nuorisopalveluiden palveluverkon rakentaminen ja vakiinnuttaminen nuorisotyön perussuunnitelman (NUPS) mukaiseksi	Toiminta ja palveluverkko on nuorisotyön perussuunnitelman (NUPS) mukaista Palveluverkko kuvattuna kunnan nettisivuilla	Nuorisopalveluiden palveluverkko on Lempäälän kunnan nuorisotyön perussuunnitelman mukainen ja toimintaa toteutetaan perussuunnitelman mukaisesti. Nuorisotyön perussuunnitelma (NUPS) löytyy kunnan internetsivuilta. Palveluverkko on kuvattuna kunnan internetsivuilla.	To- teu- tuu
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Nuorille suunnattu osallisuustoiminta on osallisuusohjelman mukaista	Nuorten osallisuusohjelmassa määritetty nuorten osallisuutta edistävät toiminnot toteutuneet	Nuorille suunnattua osallisuustoimintaa on toteutettu osallisuusohjelman mukaisesti ja ohjelmassa määritetyt toimenpiteet ovat toteutuneet.	To- teu- tuu

TYÖLLISYYS- JA KOTOUTUMISPALVELUT

Työllisyyden ja kotoutumisen tuen palvelut toteuttavat 1.1.2025 työllisyyspalveluiden uudistuksen yhteydessä kuntiin jääneitä lakisääteisiä tehtäviä. Työtämme ohjaa laki työvoimapalveluiden järjestämisestä, laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä, laki kotoutumisen edistämisestä, nuorisolaki ja kuntalaki. Lempäälän kunnan työllisyyden ja kotoutumisen tuen palveluiden keskeisenä tehtävänä on tarjota Lempäälän ja Vesilahden kunnan alueen työnhakijoille tukea ja ohjausta työ- ja koulutuspaikkojen hakemiseen, työelämävalmiuksien vahvistamiseen, yksilölliseen työnhaun ohjaamiseen sekä apua viranomaisasioiden hoitamisessa. Palvelut ovat tavoitteellista toimintaa, jonka kautta edistetään kuntalaisten pääsyä kiinni työhön ja toimeentuloon. Samalla etsitään ratkaisuja työttömyydestä aiheutuvien lakisääteisten kuntaosuuksien vähentämiseksi.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Kasvu ja elinvoima	Työllisyyspalveluiden laadun ja vaikuttavuuden seurantaan kehitetään mittari, jossa kiinnitetään erityisesti huomiota nuorten, pitkäaikaistyöttömien ja maahanmuuttajien työllistymiseen.	Työllisyyspalveluiden laadun ja vaikuttavuuden seurantaan on kehitetty mittari, jossa kiinnitetään erityisesti huomiota nuorten, pitkäaikaistyöttömien ja maahanmuuttajien työllistymiseen.	Työllisyyspalvelujen laadun ja vaikuttavuuden seurannan tueksi on kerätty laajasti tietoa sekä valtakunnallisella että alueellisella tasolla. Tavoitteena on tuoda työllisyys- ja työttömyysluvut entistä näkyvämmiksi. Aineistoa on esitelty ja jaettu laajasti kunnassa valtuuston ja lautakunnan edustajille päätöksenteon tueksi. Monipuolinen ja kattava tiedonkeruu mahdollistaa sen, että tilastot heijastavat paremmin todellista tilannetta eri väestöryhmissä. Mittaroinnin tarkoituksena on luoda tilannekuva, jonka kautta palveluja voidaan kehittää työllisyyden edistämiseksi paikallisesti ja seudullisessa yhteistyössä.	Toteutuu osittain

MAASEUTUPALVELUT

Maaseutupalveluiden tehtävänä on maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella Pirkanmaalla toteuttaa lakisääteiset maaseutuelinkeinoja koskevien eri säädösten täytäntöönpano. Maaseutuelinkeinoviranomaisten keskeisimmät tehtävät ovat maataloustuki- ja korvausasioiden hoitaminen, maaseutuyritysten kehittäminen, maaseutuviranomaistoiminnan ja alkutuotannon varautumisasiat sekä hallinnollisten valvonta- ja tarkastustehtävien ja vahinkoarvioiden korvauskäsittelyt.

<i>Teema</i>	<i>Talousarviotavoite</i>	<i>Mittari</i>	<i>Toteuma 31.8.</i>	<i>Tilannepäivitys</i>
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Maaseutupalvelut toteuttaa vuosittain asiakaspalvelukyselyn ja ohjaa sähköisen asioinnin mahdollistamia uusia toimintoja pääasiallisesti toimintatavaksi.	Asiakaspalvelukyselystä saatu palaute ja kokonaisarvosana. Tavoitteena on asiakaspalautteen asteikolla 1–5 saada arvostukseksi yli 4.	Vuodelle 2025 maaseutuviranomaistoiminnan asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan loppuvuodesta. Asiakkaille 12.12.2024–17.1.2025 välisenä aikana toteutetusta kyselystä saatiin arvostukseksi 4,4. Vastausprosentti oli 35.	Toteutuu